

28 september 2011

Nota aan de Formateur

Modellen en hypothesen onderliggend aan de macro-economische projecties gebruikt in het kader van de simulaties van de hervorming van de bijzondere financieringswet (exclusief overdrachten van bevoegdheden)

De Koninklijke Bemiddelaar heeft op 25 oktober 2010 aan het Federaal Planbureau en de Nationale Bank van België gevraagd om de gevolgen tot 2030 van een aantal voorstellen tot hervorming van de bijzondere financieringswet te berekenen. Op 15 november 2010 hebben de Nationale Bank van België en het Federaal Planbureau een gedetailleerd verslag overhandigd aan de Koninklijke Bemiddelaar. Dit verslag, dat zowel betrekking had op de methodologieën als op de simulatieresultaten, werd voorgelegd aan zes academici en aan de toen onderhandelende partijen (CD&V, cdH, Ecolo, Groen, n-va, PS, sp.a).

Vanaf december 2010 hebben de koninklijke opdrachtgevers simulaties opgemaakt van hervormingen van de bijzondere financieringswet, op hun eigen verantwoordelijkheid, maar steeds op grond van één of meerdere macro-economische scenario's en het methodologische kader van de Nationale Bank van België en het Federaal Planbureau die op 15 november 2010 door de zes universiteitsprofessoren werden bekrachtigd.

Gezien de noodzaak om de samenhang tussen de verschillende variabelen te garanderen (tussen demografische en macro-economische variabelen, tussen de macro-economische variabelen onderling, tussen nationale en regionale variabelen) en de noodzaak van onmiddellijke beschikbaarheid van geloofwaardige modellen werd vertrokken van de bestaande macro-economische en fiscale modellen van het Federaal Planbureau. Het betreft gedocumenteerde, voor beoordeling door de wetenschappelijke wereld beschikbare, modellen die worden gebouwd en gebruikt in het kader van de samenwerking met diverse nationale en internationale instellingen.

Op basis van het macro-economisch middellangetermijnmodel HERMES worden nationale macro-economische vooruitzichten ontwikkeld. Het middellangetermijnmodel HERMREG, ontwikkeld door het Federaal Planbureau, het Brussels Instituut voor Statistiek en Analyse (BISA), l'Institut wallon de l'évaluation, de la prospective et de la statistique (IWEPS) en de Studiedienst van de Vlaamse Regering (SVR), maakt het mogelijk om regionale macro-economische scenario's te simuleren die coherent zijn onderling en met de resultaten op nationaal vlak. Voor de projectie op lange termijn werd MALTESE ontwikkeld door het Federaal Planbureau voor de Studiecommissie voor de vergrijzing van de Hoge Raad van Financiën en voor de *Working Group on Ageing Populations and Sustainability* van het Europese EPC. Er werden daarnaast verschillende macro-economische scenario's uitgewerkt om de sensibiliteit van de impact van de beoogde hervormingen ten aanzien van het macro-economisch klimaat te testen.

Alle projecties gaan uit van de veronderstelling van ongewijzigde belastingwetgeving. Dit impliceert dat de personenbelastingdruk geleidelijk toeneemt, gelet op de progressiviteit van deze belasting. De projecties inzake personenbelasting berusten op erkende methodologieën, waar op de meest geloofwaardige wijze wordt getracht te differentiëren tussen de nationale en regionale elasticiteiten. De recente basisgegevens die nodig waren voor de ramingen zijn afkomstig van de FOD Financiën en de FOD Economie. Onderstaande tabel (een gedetailleerde bespreking is opgenomen in bijlage in de methodologische nota 'Elasticiteit van de personenbelasting' van 15 november 2010) geeft de elasticiteiten weer voor het geheel van de personenbelasting betaald door de inwoners van een gewest en voor het geheel van het land. Op te merken valt dat de weerhouden elasticiteit voor het land enigszins lager is dan de hypothese die wordt gebruikt door de federale regering in de Algemene Toelichting bij de begroting. Ze is daarentegen hoger dan het verband tussen de groei van de personenbelasting en de belastbare basis zoals die werd vastgesteld gedurende de afgelopen 15 jaar, die de hervorming van de personenbelasting van 2001 en andere maatregelen gericht op een verlaging van de belastingdruk omvatte (dergelijke maatregelen worden niet voorzien in de vooruitzichten

bij ongewijzigd beleid). In de simulaties kan, voor een gegeven elasticiteit van de totale door de belastingplichtige in een gewest betaalde belasting, de specifieke elasticiteit van het federale deel van de personenbelasting verschillen van deze van het regionale deel. Deze elasticiteiten werden gemodelleerd om overeen te stemmen met de verschillende mogelijke wijzen om de personenbelasting te regionaliseren.

Tabel 1 Elasticiteit van de totale personenbelasting per capita in reële termen ten opzichte van het belastbaar inkomen per capita in reële termen

Rijk	1,55
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	1,56
Vlaams Gewest	1,54
Waals Gewest	1,58

Van juni tot augustus 2011 werden de macro-economische vooruitzichten (inclusief de varianten) geactualiseerd op verzoek van de Formateur. De bijgewerkte vooruitzichten houden rekening met de nieuwe nationale (Economische vooruitzichten 2011-2016 van mei 2011) en regionale vooruitzichten (Regionale economische vooruitzichten 2010-2016 van juni 2011), alsook met de vooruitzichten op lange termijn (Jaarlijks verslag van Studiecommissie voor de vergrijzing van juni 2011). Ze zijn gebaseerd op de recentste bevolkingsvooruitzichten (aangepaste gegevens april 2011). Ze houden echter geen rekening met de recentste informatie in de Economische Begroting van september 2011. Een gedetailleerde bespreking van de scenario's gaat in bijlage. De groeivoeten van het bruto binnenlands product in reële termen worden weergegeven in onderstaande tabel voor het scenario A2 (dat door de Formateur werd gebruikt als referentiescenario).

Tabel 2 Nationale en regionale economische groei in het scenario A2 van juni 2011 (bbp naar volume, veranderingspercentages t.o.v. het voorgaande jaar, jaargemiddelden)

	2011-2020	2011-2016	2017-2020	2021-2030
Rijk	2,0	2,2	1,8	1,7
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	1,9	2,1	1,7	1,6
Vlaams Gewest	2,1	2,2	1,8	1,8
Waals Gewest	1,9	2,1	1,7	1,6

Naast de documentatie over de gebruikte modellen die beschikbaar is op de websites van de bovenvermelde instellingen, hebben het Federaal Planbureau en de Nationale Bank van België een groot aantal methodologische verslagen en presentaties van de resultaten van de macro-economische scenario's opgesteld ter attentie van de koninklijke opdrachthouders (waarvan een aantal zich in bijlage bevinden). Het initiatief tot verspreiding van deze verslagen valt onder de bevoegdheid van de koninklijke opdrachthouders die er de institutionele bestemmingen van vormen.

Bijlagen:

- *Het macro-economisch kader*, Task force Federaal Planbureau- Nationale Bank van België Bijzondere Financieringswet, novembre 2010 ("[Bijlage 1 - Macro-economisch kader van November 2010.pdf](#)").
- *Complément au rapport « Le cadre macroéconomique » de Novembre 2010 : Ajout des scénarios D et D'*, Federaal Planbureau & Nationale Bank van België, 7 december 2010 ("[Annexe 2 - Scenarios D et D'.pdf](#)").
- *Le cadre macroéconomique - mise à jour de fin août 2011*, Federaal Planbureau, 26 augustus 2011 ("[Annexe 3 - Cadre macroéconomique d'aout 2011.pdf](#)").
- *Complément au rapport « Le cadre macroéconomique - mise à jour de juin 2011 » : Ajout d'une variante portant sur les navettes*, Federaal Planbureau, 16 juni 2011 ("[Annexe 4 - Scenario A2 ALT.pdf](#)").
- *L'impôt des personnes physiques en Belgique: une analyse macroéconomique*, Federaal Planbureau, Working Paper 1-98, april 1998 ("[Annexe 5 - WP L'impôt des personnes physiques.pdf](#)").
- *Elasticiteit van de personenbelasting*, Federaal Planbureau & Nationale Bank van België, 15 november 2010 ("[Bijlage 6 - Elasticiteit van de personenbelasting.pdf](#)").
- *Augmentation de l'assiette d'imposition en pour cent du PIB et « coût du vieillissement »*, Federaal Planbureau, 31 mei 2011 ("[Annexe 7 - Assiette d'imposition en pour cent du PIB et coût du vieillissement.pdf](#)").